

Коробцова Наталія Василівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри цивільного права № 1,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, Україна, м. Харків
e-mail: kornv@ukr.net
ORCID 0000-0002-9997-1485

doi: 10.21564/2414–990X.154.236921
УДК 347.12

ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (E–HEALTH): МЕХАНІЗМ УПРОВАДЖЕННЯ ТА ЕТАПИ РОЗВИТКУ

Розглянуто питання, пов'язані з одним із видів інтернет-технологій у сфері охорони здоров'я – електронною системою охорони здоров'я (e-Health) в Україні, складовими елементами та механізмом її впровадження.

Інформаційні права, права на доступ до Інтернету та на застосування інноваційних технологій у медицині вже традиційно відносять до «четвертого покоління прав людини», поява яких обумовлена реаліями ХХІ ст. Запроваджена в Україні медична реформа зробила центром уваги в галузі охорони здоров'я саме пацієнта. Метою її проведення стало наближення медичних послуг до пацієнта, спрощення процедури їх надання (використання телемедицини), «матеріальна зацікавленість» лікарів у наданні послуг (отримання плати за кожного пацієнта), що повинно підвищити якість та доступність відповідних послуг.

Проаналізовано поняття та зміст електронної системи охорони здоров'я як невід'ємної частини медичної реформи. Метою її є надання допомоги в налагодженні відносин між лікарем та пацієнтом щодо належного якісного доступного надання (отримання) медичних послуг. Визначено функціональні можливості e-Health, позитивні моменти та певні «слабкі» місця в механізмі її впровадження.

Розглянуто окремі складові механізму впровадження e-Health, якими є: запровадження електронної форми декларацій між пацієнтами та сімейними лікарями, терапевтами, педіатрами; переведення в електронну форму рецептів за програмою «Доступні ліки»; запровадження електронних направлень, що є складовою програми «Безкоштовна діагностика»; впровадження електронних лікарняних; створення електронного кабінету пацієнта.

Ключові слова: охорона здоров'я; електронна система охорони здоров'я; пацієнт; медична сфера; медична реформа; персональна інформація; медична інформація.

Коробцова Н. В., кандидат юридических наук, доцент, доцент кафедри громадянського права № 1, Національний юридический університет імени Ярослава Мудрого, Україна, г. Харьков. e-mail: kornv@ukr.net ; ORCID 0000-0002-9997-1485

Электронная система здравоохранения (e-Health): механизм внедрения и этапы развития

Анализируются вопросы, связанные с одним из видов интернет-технологий в сфере здравоохранения – электронной системой здравоохранения (e-Health) в Украине, составляющими элементами и механизмом ее внедрения.

Информационные права, права на доступ в Интернет и на применение инновационных технологий в медицине уже традиционно относят к «четвертому поколению прав человека», появление которых обусловлено реалиями XXI века. Проводимая в Украине медицинская реформа сделала центром внимания в области здравоохранения именно пациента. Цель ее – приблизить медицинские услуги к пациенту, упрощение процедуры их предоставления (использование телемедицины), «материальная заинтересованность» врачей в предоставлении услуг (получение платы за каждого пациента), что должно повысить качество и доступность соответствующих услуг.

Анализируется понятие и содержание электронной системы здравоохранения как неотъемлемой части медицинской реформы. Целью ее является оказание помощи в установлении отношений между врачом и пациентом относительно надлежащего качественного доступного предоставления (получения) медицинских услуг. Определены функциональные возможности e-Health, положительные моменты и отдельные «слабые» места в механизме ее внедрения.

Рассмотрены отдельные составляющие механизма внедрения e-Health, которыми являются: введение электронной формы деклараций между пациентами и семейными врачами, терапевтами, педиатрами; перевод в электронную форму рецептов по программе «Доступные лекарства»; введение электронных направлений, что является составной частью программы «Бесплатная диагностика»; внедрение электронных больничных; создание электронного кабинета пациента.

Ключевые слова: здравоохранение; электронная система здравоохранения; пациент; медицинская сфера; медицинская реформа; персональная информация; медицинская информация.

Постановка проблеми. Людина, довіряючи державі свою персональну інформацію, отримує певні позитивні моменти у вигляді більш швидкого комфортного сервісу, відсутності корупційних схем та шахрайства, при цьому розповсюдження своєї персональної інформації у різних сферах діяльності створює загрозу незаконного розголосу таких даних, їх обробки та використання. Тому захист персональної інформації особи повинен бути одним із найголовніших завдань будь-якої демократичної держави.

Запровадження інтернет-технологій, розвиток інформаційних технологій в сфері охорони здоров'я суттєво змінили підхід до відносин у цій галузі. Електронні направлення, електронні картки та рецепти є безумовно корисними інструментами для пацієнтів у ході отримання медичної послуги, які пришвидшують цей процес та роблять його максимально прозорим. Тому розгляд механізму впровадження електронної системи охорони здоров'я, його складових на сьогодні є вкрай важливим і актуальним, особливо з метою запобігання розголосу даних про пацієнта та захисту його персональних даних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Електронні, інформаційні технології в умовах сучасного розвитку медицини є предметом пильної уваги науковців як в сфері медицини, так і юриспруденції. Окремим питанням електронної системи охорони здоров'я, доступу до цифрових технологій та інтернет технологій в сфері медицини приділяли свою увагу С. Б. Булеца (S. B. Buleca), В. Г. Данільцева (V. G. Daniltseva), О. В. Духовна (O. V. Duhovna), О. Я. Лапка (O. Ja. Lapka), Р. А. Майданик (R. A. Majdanyk), О. О. Мартишин (O. O. Martyshyn), В. І. Пішта (V. I. Pishta), А. О. Роханський (A. O. Rokhanskyi),

І. Я. Сенюта (I. Ja. Senjuta), А. В. Стойка (A. V. Stoika) та інші науковці та практики.

Мета статті – з'ясувати сутність поняття «електронна система охорони здоров'я», розглянути її складові елементи і механізм упровадження в Україні.

Виклад основного матеріалу. З прийняттям Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (далі – Закон) в Україні розпочато проведення медичної реформи, одним із етапів якої стало запровадження електронної системи охорони здоров'я (e-Health).

Наказом МОЗ України від 9 червня 2017 р. № 17 затверджено Регламент функціонування електронної системи охорони здоров'я в рамках реалізації пілотного проєкту в частині забезпечення автоматизації обліку надання медичних послуг [1]. Регламент визначає правила функціонування електронної системи охорони здоров'я та відносини між учасниками в сфері надання медичних послуг з використанням цієї системи та є обов'язковим для його учасників. Учасниками цього Регламенту є адміністратор, постачальники медичних послуг, оператори, уповноважені та кінцеві користувачі.

Електронна система охорони здоров'я – інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує автоматизацію ведення обліку медичних послуг та управління медичною інформацією шляхом створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією, даними і документами в електронному вигляді, до складу якої входять центральна база даних та електронні медичні інформаційні системи, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією, даними та документами через відкритий програмний інтерфейс (API) [2, ст. 2].

Іншими словами, електронна система (e-Health) повинна допомогти налагодити відносини між лікарем та пацієнтом щодо належного якісного надання (отримання) медичних послуг, і торкнулася вона передусім урегулювання відповідних відносин первинної ланки медицини (сімейних лікарів, педіатрів, терапевтів).

Метою електронної системи охорони здоров'я є повне переведення відносин між лікарем і пацієнтом в «електронний формат»:

- забезпечити прозорість фінансування сфери охорони здоров'я;
- повністю відмовитися від письмової форми ведення медичної документації, створивши «особистий кабінет пацієнта», куди буде вноситися вся інформація про пацієнта, оформлюватися електронні рецепти, направлення;
- створити середовище для інновацій в медицині;
- забезпечити розвиток стабільних відносин взаємодії з європейськими державами в сфері електронної системи охорони здоров'я;
- здійснювати розвиток транскордонних медичних послуг.

Завданнями електронної системи охорони здоров'я є забезпечення можливості використання пацієнтами електронних сервісів для реалізації їх прав, зокрема за Програмою державних гарантій медичного обслуговування населення [3, п. 7].

Система e-Health включає **центральну базу даних** (далі – ЦБД), яка складається з:

- реєстру пацієнтів, що містить інформацію про фізичних осіб, які мають право на гарантії відповідно до Закону;
- реєстру декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу;
- реєстру суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я, що містить інформацію про заклади охорони здоров'я, фізичних осіб-підприємців, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, та лабораторії, які уклали або мають намір подати заяву про укладення договору за Програмою медичних гарантій або залучені надавачами медичних послуг до надання медичних послуг;
- реєстру медичних спеціалістів, що містить інформацію про осіб, які здобули освіту у сфері охорони здоров'я;
- реєстру медичних працівників, що містить інформацію про професійно підготовлених осіб, які відповідно до законодавства мають право здійснювати медичне обслуговування;
- реєстру договорів про медичне обслуговування населення, що містить інформацію про договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, укладені з НСЗУ;
- реєстру договорів про реімбурсацію, що містить інформацію про договори про реімбурсацію за програмою медичних гарантій, укладені з НСЗУ;
- реєстру медичних записів, записів про направлення та рецептів;
- реєстру медичних висновків;
- інших реєстрів, набір даних в яких визначається НСЗУ [3, п. 20] та **електронні медичні інформаційні системи**, які включають системи, що дають можливість автоматизувати роботу закладів охорони здоров'я з ЦБД, надають послуги клієнтам (закладам охорони здоров'я, лікарям) і є певним проявом «бізнес структур» в e-Health.

Ключову роль у цій системі виконує держава в особі МОЗ України, яке формує політику в галузі охорони здоров'я, здійснює медичну реформу, регулює провадження e-Health на правовому рівні; Національної служби охорони здоров'я, яка реалізує Програму медичних гарантій та виплачує кошти надавачам медичних послуг; ДП «Електронне здоров'я», яке є адміністратором цієї системи та розробляє її технічну складову.

При цьому електронна система охорони здоров'я є сумісною з іншими інформаційними базами даних.

Отже, центральний компонент e-Health належить державі, а доступ до нього можливо здійснити за допомогою інтерфейсів медичних інформаційних систем, що знаходяться в приватній власності осіб.

Першим елементом механізму впровадження e-Health в Україні стало *запровадження електронної форми декларацій між пацієнтами та сімейними лікарями, терапевтами, педіатрами*. Пацієнт відповідно до ст. 9 Закону реалізує

своє право на вибір лікаря шляхом підписання з виконавцем медичних послуг декларації про надання первинної медичної допомоги. Таким чином реалізується на практиці механізм «гроші йдуть за пацієнтом», коли лікар отримує плату за кожного із пацієнтів, з яким укладена декларація. У подальшому зміст декларації вноситься до електронної системи охорони здоров'я. Якщо через певні причини (незадоволення якістю послуг, переїзд на інше місце проживання) особа не бажає отримувати послуги від відповідного лікаря, вона може укласти нову декларацію з іншим лікарем, відмінивши таким чином попередню. При цьому пацієнт може обрати собі лікаря незалежно від місця реєстрації чи проживання.

Наявність електронного формату відносин між лікарем та пацієнтом створює ризик розголосу конфіденційної інформації про пацієнта, що міститься у декларації, шляхом ознайомлення з нею інших сторонніх осіб. За загальним правилом, доступ до даних пацієнта, які містяться в електронній системі, можливий лише зі згоди самого пацієнта. Однак, підписуючи декларацію, пацієнт таким чином надає згоду на доступ до його персональних даних (діагнозу, результатів обстеження, плану лікування, медичних процедур та ін.), що містяться в електронній системі охорони здоров'я, не лише безпосередньо своєму сімейному лікарю, а й іншим лікарям, до яких буде спрямований пацієнт у процесі лікування, з метою обміну інформацією, накопиченням відповідного досвіду, а також іншим особам, які мають право на ознайомлення з нею в силу закону. При цьому потрібно одразу зауважити, що сторонні особи повинні мати доступ тільки до тієї інформації, яка потрібна їм для прийняття відповідних рішень, досягнення цілей, не заборонених законодавцем, у межах своєї компетенції. Так само і законодавець зосереджує увагу на тому, що персональні дані повинні отримуватися для конкретної законної мети, і оброблятися вони повинні саме для досягнення неї. Якщо обробка даних не відповідає заявленій меті, на яку була надана згода особи, особа може застосувати заходи правового захисту та відкликати її [4, с. 156]. При цьому пацієнт може заборонити конкретним особам право доступу до такої інформації, але якщо тільки така заборона не стосується випадків, передбачених пунктами 6 та 7 ст. 6 Закону України «Про захист персональних даних» [5].

Право доступу до персональних даних пацієнта в сфері охорони здоров'я мають: медичні працівники або інші особи закладу охорони здоров'я; фізичні особи-підприємці, які займаються медичною практикою на підставі ліцензії; особи, на яких поширюється дія законодавства про медичну таємницю; працівники центрального органу виконавчої влади, що реалізують державну політику в сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення. При цьому законодавець не акцентує уваги на формі, в якій міститься ця інформація, а отже, є всі підстави вважати, що існує певне коло осіб, що мають доступ до медичної інформації про пацієнта, незалежно від форми її закріплення.

Наступним етапом розвитку електронної системи охорони здоров'я є *переведення в електронну форму рецептів за програмою «Доступні ліки»* для можливості прослідкувати порядок відшкодування вартості ліків (програма

реімбурсації). Призначивши ліки, які входять до відповідної державної програми, пацієнт може отримати їх за електронним рецептом безкоштовно.

Запровадження електронного направлення як ще одного етапу розвитку електронної системи охорони здоров'я дозволяє пацієнту обрати спеціалізований медичний заклад, в якому він отримає послуги за Програмою медичних гарантій незалежно від свого місця проживання, знаходження лікаря, який виписав це направлення. Електронні направлення є складовою програми «*Безкоштовна діагностика*», яка є ще одним кроком на шляху до трансформації охорони здоров'я. Безкоштовну діагностику можна отримати за електронним направленням сімейного лікаря, терапевта або педіатра, що надає можливість пацієнту отримати консультацію вузькоспеціалізованих фахівців.

На сьогодні в системі створено 13 мільйонів е-направлень для понад 6,5 мільйонів пацієнтів, з яких майже 6 мільйонів – виконано [6].

Ще одним кроком на шляху до реалізації e-Health є *впровадження електронних лікарняних – «е-лікарняних»*. Цей процес був розпочатий в Україні з 4 червня 2021 р. Цільова модель оформлення та видачі «е-лікарняних» передбачає формування електронних листків непрацездатності в Електронному реєстрі листків непрацездатності на підставі медичних висновків про тимчасову непрацездатність, унесених лікуючим лікарем до Реєстру медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я [7]. При цьому роботодавець одразу буде отримувати інформацію про свого працівника, який перебуває на лікарняному.

На підставі розміщеної в Реєстрі інформації про медичний висновок пацієнта формується електронний листок непрацездатності, в якому буде міститися інформація про: тимчасово непрацездатну особу; пацієнта (у разі непрацездатності особи, зумовленої необхідністю догляду за хворою дитиною, іншим членом сім'ї), за дитиною віком до трьох років або дитиною з інвалідністю до 18 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за такою дитиною); випадок тимчасової непрацездатності; особу, яка сформувала медичний висновок в електронній системі охорони здоров'я; заклад охорони здоров'я; суму допомоги; відмову в оплаті перших п'яти днів тимчасової непрацездатності...; порушення встановленого порядку видачі та продовження листка непрацездатності; особу, яка внесла відомості з документа про факт усиновлення дитини застрахованими особами протягом двох місяців з дня її народження, зазначеного у свідоцтві про народження [8]. Як можна побачити, запис про тимчасову непрацездатність жодним чином не торкається особистих медичних даних пацієнта, розголос яких може завдати йому шкоди (наприклад, діагноз).

Створення електронного кабінету як ще один крок на шляху до сучасної медицини надасть можливість пацієнту самостійно укласти декларацію з лікарем в електронній формі, бачити всю інформацію про свою хворобу, план лікування, оформлені рецепти та направлення. Отже, в ньому буде розміщена вся необхідна медична інформація про пацієнта в повному обсязі.

Запровадження електронної системи охорони здоров'я безумовно має певні позитивні моменти:

- уповноважені особи відповідного рівня мають доступ до необхідної саме їм інформації, що дозволяє оперативно приймати рішення, додатково не збираючи необхідну інформацію (наприклад, керівник регіонального рівня бачить ситуацію цілком у регіоні);

- є доступ до легкого обміну інформацією (наприклад, поміж лікарями, між закладом охорони здоров'я та управлінням охорони здоров'я свого рівня тощо). Це автоматично створює єдиний медичний інформаційний простір, в якому кожен учасник доволі комфортно себе почуває;

- через швидкий доступ до даних запропонована модель має позитивні аспекти і для пацієнтів;

- при впровадженні такої інформаційної системи використовуватимуться саме оперативні дані як амбулаторного, так і стаціонарного рівня;

- реальний моніторинг ситуації на всіх рівнях надання медичної допомоги з урахуванням як медичної, так і економічної складової;

- така модель дозволяє ефективніше керувати системою якості надання медичної допомоги;

- управлінці мають реальний механізм аналізу ефективності використання ресурсів системи охорони здоров'я дорученої їм ділянки задля правильної оптимізації та планування, особливо в умовах змін мережі закладів охорони здоров'я, при формуванні госпітальних округів тощо [9].

Функціональні можливості електронної системи охорони здоров'я дуже широкі. Зокрема, пацієнти отримують можливість реєстрації користувачів у центральній базі даних, у тому числі з використанням засобів електронної ідентифікації; розмежування прав користувачів на внесення та перегляд інформації у центральній базі даних, внесення до неї змін та доповнень; можливість створення, внесення, перегляду та обміну деклараціями про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, рецептами, направленнями, медичними записами, іншою інформацією та документами через електронні кабінети відповідно до прав доступу користувачів; можливість укладення, зміни та припинення договорів про медичне обслуговування населення і договорів про реімбурсацію за програмою медичних гарантій; формування та подання електронних звітів, первинних, розрахункових та інших документів за договорами через центральну базу даних тощо [10, с. 99].

Але при цьому потрібно розуміти, що для функціонування e-Health повинна існувати належна цифрова інфраструктура по всій Україні.

Висновки. Електронна система охорони здоров'я (e-Health) передбачає створення для пацієнтів електронних кабінетів, можливість електронного доступу до інформації про стан свого здоров'я, запису на прийом до лікаря, безкоштовне отримання медичних препаратів та ліків, отримання електронних лікарняних і повинна охоплювати всі рівні надання медичної допомоги. На сьогодні понад 30 мільйонів українців мають доступ до електронної системи охорони здоров'я.

При цьому не всі складові її на сьогодні створені та працюють, але це складна система, яка вимагає поступового впровадження. Виходячи з того, що головна роль у створенні та функціонуванні e-Health належить державі, а це технічна складова, збір, обробка та аналіз медичних даних, статистичних матеріалів, на неї повинні покладатися й певні обов'язки в сфері захисту прав осіб (клієнтів системи). Одним із обов'язків держави на цьому етапі є створення злагодженого механізму реалізації електронної системи охорони здоров'я та надійного механізму захисту прав пацієнтів на випадок незаконного розголошення конфіденційної інформації про пацієнта.

Список літератури

1. Регламент функціонування електронної системи охорони здоров'я в рамках реалізації пілотного проєкту в частині забезпечення автоматизації обліку надання медичних послуг : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.06.2017 р. № 17. URL: <https://www.apteka.ua/article/415112> (дата звернення: 29.06.2021).

2. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення : Закон України від 19.10.2017 р. № 2168-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text> (дата звернення: 23.06.2021).

3. Порядок функціонування електронної системи охорони здоров'я : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 р. № 411. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-p#n19> (дата звернення: 23.06.2021).

4. Коробцова Н. В. Право пацієнта на захист персональних даних як одна з гарантій реалізації медичної реформи в Україні. *Проблеми цивільного права та процесу* : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті О. А. Пушкіна (м. Харків, 25 трав. 2018 р.). Харків : ХНУВС, 2018. С. 155–157.

5. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2297-17> (дата звернення: 26.06.2021).

6. Електронна система охорони здоров'я: найзазтрабуванішими серед українців є неврологи. URL: <https://nszu.gov.ua/novini/elektronna-sistema-ohoroni-zdorovya-najzatrebuvanishimi-sere-349> (дата звернення: 26.06.2021).

7. «Електронні лікарняні» замість паперових листків непрацездатності: коли та як формувати. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/elektronni-likarnjani-zamist-paperovih-listkiv-nepracedatnosti-koli-ta-jak-formuvati> (дата звернення: 29.06.2021).

8. Деякі питання організації ведення Електронного реєстру листків непрацездатності та надання інформації з нього : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 328. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/328-2019-p#Text> (дата звернення: 29.06.2021).

9. Мартишин О. О. Електронна система охорони здоров'я e-Health: те, що мають знати лікарі та пацієнти. URL: <https://www.umj.com.ua/article/132874/elektronna-sistema-ohoroni-zdorov-ya-ehealth-te-shho-mayut-znati-likari-ta-patsiyenti> (дата звернення: 23.06.2021).

10. Булеца С. Б., Стойка А. В. E-Health система в Україні. *Четверте покоління прав людини: особливості правового регулювання, проблеми та перспективи розвитку в сфері охорони здоров'я* : монографія / за заг. ред. С. Б. Булеци, М. В. Менджул. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. С. 97–104.

References

1. Reglament funkcionuvannja elektronnoi' systemy ohorony zdorov'ja v ramach realizacii' pilotnogo proektu v chastyni zabezpechennja avtomatyzacii' obliku nadannja medychnyh poslug: nakaz Ministerstva ohorony zdorov'ja Ukrainy vid 09.06.2017 r. No. 17. URL: <https://www.apteka.ua/article/415112> [in Ukrainian].

2. Pro derzhavni finansovi garantii' medychnogo obslugovuvannja naselennja: Zakon Ukrainy vid 19.10.2017 r. No. 2168-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text> [in Ukrainian].
3. Porjadok funkcionuvannja elektronnoi' systemy ohorony zdorov'ja: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25.04.2018 r. No. 411. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-p#n19> [in Ukrainian].
4. Korobcova, N.V. (2018). Pravo pacijenta na zahyst personal'nyh danyh jak odna z garantij realizacii' medychnoi' reformy v Ukrainy. *Problemy cyvil'nogo prava ta procesu: materialy nauk.-prakt. konf., prysvjach. svitlij pam'jati O. A. Pushkina (Kharkiv, 25 trav. 2018 r.) – Problems of civil law and process: Proceedings of the Scientific and Practical Conference*. Kharkiv: Kharkiv National University of Internal Affairs, 155–157 [in Ukrainian].
5. Pro zahyst personal'nyh danyh: Zakon Ukrainy vid 01.06.2010 r. No. 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2297-17> [in Ukrainian].
6. Elektronna systema ohorony zdorov'ja: najzatrebuvanishymy sered ukrai'nciv je nevrology. URL: <https://nszu.gov.ua/novini/elektronna-sistema-ohoroni-zdorovya-najzatrebuvanishimi-sere-349> [in Ukrainian].
7. «Elektronni likarnjani» zamist' paperovyh lystkiv nepracezdatnosti: koly ta jak formuvaty. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/elektronni-likarnjani-zamist-paperovyh-listkiv-nepracezdatnosti-koli-ta-jak-formuvatyi> [in Ukrainian].
8. Dejaki pytannja organizacii' vedennja Elektronного rejestru lystkiv nepracezdatnosti ta nadannja informacii' z n'ogo: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 17.04.2019 r. № 328. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/328-2019-p#Text> [in Ukrainian].
9. Martyshyn, O.O. (2018). Elektronna systema ohorony zdorov'ja e-Health: te, shho majut' znaty likari ta pacijenty. URL: <https://www.umj.com.ua/article/132874/elektronna-sistema-ohoroni-zdorov-ya-ehealth-te-shho-mayut-znati-likari-ta-patsiyenti> [in Ukrainian].
10. Buleca, S.B., Stojka, A.V. (2020). E-Health systema v Ukraini. *Chetverte pokolinnja prav lju-dyny: osoblyvosti pravovogo reguljuvannja, problemy ta perspektyvy rozvytku v sferi ohorony zdorov'ja – Fourth generation of human rights: features of legal regulation, problems and prospects of development in the field of health care*. S.B. Buletsa, M.V. Mendjul (Eds.). Uzhgorod: Publishing house Uzhhorod National University «Goverla», 97–104 [in Ukrainian].

Korobcova N. V., PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of Civil Law № 1, Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv.
e-mail: kornv@ukr.net ; ORCID 0000-0002-9997-1485

Electronic health care system (e-Health): implementation mechanism and stages of development

The article analyzes issues related to one of the types of Internet technologies in the field of health care, electronic health care system (e-Health) in Ukraine, components and mechanism of its implementation.

Information rights, the right to access the Internet and the use of innovative technologies in medicine have traditionally been referred to as the “fourth generation of human rights”, the emergence of which is due to the realities of the XXI century. The medical reform introduced in Ukraine has focused on the patient in the field of health care. The purpose was to bring medical services closer to the patient, simplify the procedure for their provision (use of telemedicine), “material interest” of doctors in providing services (payment for each patient), which should improve the quality and availability of relevant services.

The concept and content of the electronic health care system as an integral part of health care reform are analyzed. The purpose of which is to assist in establishing a relationship between doctor and patient regarding the proper quality of available (receiving) medical services. The functional capabilities of e-Health, positive aspects and certain “weaknesses” in the mechanism of its implementation are identified.

Some components of the e-Health implementation mechanism are considered, which are: introduction of an electronic form of declarations between patients and family doctors, therapists, pediatricians; translation into electronic form of prescriptions under the program “Available Medicines”; introduction of electronic referrals, which is a part of the program “Free diagnostics”; introduction of electronic hospitals; creation of an electronic patient cabinet.

Keywords: health care; electronic health care system; patient; medical field; medical reform; personal information; medical information.

Рекомендоване цитування: Коробцова Н. В. Електронна система охорони здоров'я (e-Health): механізм упровадження та етапи розвитку. *Проблеми законності*. 2021. Вип. 154. С. 117–126. doi: <https://doi.org/10.21564/2414-990X.154.236921>.

Suggested Citation: Korobtsova, N.V. (2021). Elektronna systema okhorony zdorov'ia (e-Health): mekhanizm uprovadzhennia ta etapy rozvytku [Electronic health care system (e-Health): implementation mechanism and stages of development]. *Problemy zakonnosti – Problems of Legality, issue 154*, 117–126. doi: <https://doi.org/10.21564/2414-990X.154.236921> [in Ukrainian].

Надійшла до редколегії 29.04.2021 р.